

Радєв Б. Ю.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

РОЗВИТОК КРИПТОВАЛЮТИ В УКРАЇНІ

Криптовалюта (від англ. Cryptocurrency) – «різновид цифрової валюти, випуск та облік якої засновані на асиметричному шифруванні й застосуванні різних криптографічних методів захисту. Функціонування системи відбувається розподілено в децентралізованій комп'ютерній мережі» [1].

Термін закріпився після публікації статті про систему Bitcoin «Cryptocurrency» (Криптографічна валюта), опублікованій в 2011 році в журналі Forbes. Сам же автор Bitcoin, як і багато інших, використовував термін «електронна готівка» (англ. Electronic cash). Для емісії різні криптовалюти використовують різні способи: майнінг, форжинг або ICO [2].

У більшості європейських країн відношення органів влади до електронних грошей тільки почало формуватися. Криптовалюти не обмежують заходами, які забороняють її використання, але також не приймають рішень в законодавчому полі, щоб прирівняти їх до такого ж застосування, як і гроші виготовлені в паперовому вигляді. В основному така ситуація відбувається тому, що велика частина керівників фінансових організацій не дуже сподівається на можливість використання в перспективі електронних активів. Наприклад, відомий американець Джордж Сорос називав криптовалюту «чистою спекуляцією, що базується на непорозумінні». Втім, це непорозуміння останні півроку різко зростає в ціні й на сьогодні коштує \$50000 за один біткоїн.

Що стосується України, то у 2014 році Правління НБУ ухвалило можливість і презентувало дорожню карту Cashless Economy, в якій були сформульовані плани по використанню технологічних прийомів Blockchain в Україні, але конкретних результатів тоді досягнуто не було.

У серпні 2017 року, для встановлення спільної позиції на рахунок законного статусу Bitcoin та його регулювання, НБУ почав спілкування з «Міністерством фінансів України, Державною фіскальною службою, Державною службою фінмоніторингу, Нацкомісією з цінних паперів та фондового ринку, а також Національною комісією, яка здійснює державне регулювання в сфері ринків фінансових послуг» [4].

У вересні 2017 року НБУ визначився зі статусом Bitcoin. Регулятор не визнав криптовалюту валютою або платіжним засобом, оскільки єдиним законним платіжним засобом в Україні є гривня та вони не мають центрального емітента. Але ситуація з криптовалютами в Україні покращилась після створення

президентом Володимиром Зеленським Міністерства цифрової трансформації, очолюваного М.Федоровим, і вже у грудні 2020 року Верховна Рада прийняла закон, що було зареєстровано у Раді 16 вересня «Про віртуальні активи» в першому читанні. «За» проголосували 230 народних депутатів. Цю новину в своїх соцмережах виказав міністр цифрової трансформації М.Федоров. «Україна на крок ближче до легалізації криптовалюти, біткоінів та віртуальних активів. Це історичний момент. Зміни, що розвивають світову економіку, скоро будуть у нас в країні» [5], – зазначив він. За словами Федорова, міжнародні блокчейн-компанії зможуть реєструвати криптобізнес в Україні. Законопроект № 3637 передбачає: зміни в правовому полі; наявність юридичного статусу віртуальних активів і можливість проводити легальну роботу криптокомпаній в Україні;

Самі по собі цифрові технології можуть бути використані не лише з хорошими намірами. Наприклад, в останньому звіті ООН під назвою «Епоха цифрової взаємозалежності», що було представлено на початку літа 2019 р., розповідається про можливі виклики, з якими зустрінеться людство у цифрову епоху. У квітні 2019 р. ОЕСР в своєму звіті «Вирішення податкових проблем діджиталізації економіки» вичерпно дослідила трансформацію податкової сфери і принципів формування доходів через цифрові інструменти, у тому числі з умовою використання можливостей криптовалюти.

Наявність законодавчого вакууму може бути основною причиною можливих зловживань та гальмом для розвитку країни. Та досить важливо щоб юридична сторона прийманих рішень встигала за технічно-організаційною стороною задля ефективного масштабування в Україні фінансового інтелектуального бізнесу і взаємодії органів контролю з таким видом бізнесу.

Податкова система повинна еволюціонувати, озираючись на еволюцію сучасних господарських зв'язків у суспільстві. Державні органи фінансового управління і контролю мають поставити собі одними з першочергових завдань розробку і прийняття назрілих та необхідних нормативно-правових актів, а також звести до мінімуму перебування та використання криптовалют у сірій зоні (зокрема, слід визначити їх фінансово-правовий статус, а також податкові навантаження та господарські нюанси).

Список використаних джерел:

1. Мини-обзор форков криптовалют [Електронний ресурс] // Bits Media. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <https://bits.media/bitcoin-forks/>.
2. Crypto Currency [Електронний ресурс] // Forbes. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.forbes.com/forbes/2011/0509/technology-psilocybinbitcoins-gavin-andresen-crypto-currency.html#>.

4. Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти/криптовалюти» Bitcoin [Електронний ресурс] // НБУ. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: https://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=11879608.
5. Коментар заступника Голови НБУ Олега Чурія щодо статусу Bitcoin в Україні [Електронний ресурс] // НБУ. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=53411806.
6. Михайло Федоров: «Україна на крок ближче до легалізації криптовалюти, біткоінів та віртуальних активів. Це історичний момент. Зміни, які розвивають світову економіку, скоро у нас в країні» [Електронний ресурс] // Legalhub – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://legalhub.online/novyny/virtualni-aktyvy-verhovna-rada-shvalyla-zakon>

Русс Д. А., канд. екон. наук Яковенко В. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА В УКРАЇНІ

В сучасних ринкових умовах дедалі більше уваги приділяється питанню корпоративної культури. Воно є відносно новим й недостатньо висвітленим з наукової точки зору не лише в Україні, а й у більш економічно розвинутих зарубіжних країнах. Для України питання корпоративної культури є особливо актуальне, оскільки вона обрала проєвропейський шлях. Тому для її конкурентоспроможності на світовому ринку потрібні зміни та нове осмислення необхідності корпоративної культури.

Зарубіжні наукові видання корпоративного управління приділяють самостійного значення проблемам формування та розвитку корпоративної культури. На їх думку, корпоративна культура – це «етичні стандарти та постулати віри», які домінують на підприємстві. Дослідження довели, що значення корпоративної культури у досягненні ефективного управління є надзвичайно великим. Можна зазначити, що дана культура виступає основним елементом корпоративної стратегії, але, слід зауважити, це твердження залишається непомітним для українських підприємств.

Вокремлюють три рівні корпоративної культури, що охоплюють об'єктивні та суб'єктивні атрибути. До об'єктивних можна віднести корпоративний імідж підприємства (вигляд підприємства в очах споживачів, ділових партнерів та працівників) та бренд-менеджмент [1, с. 348–356]. До суб'єктивних атрибутів відносяться зовнішні (символи, манера одягатися, герої, лозунги, фірмовий стиль, міфи, інтер'єр, легенди) та внутрішні (узагальнені цінності та норми, припущення і глибокі переконання, основні принципи поведінки). Українському національному характеру та ментальності притаманна певна низка рис, що не проникненні нормами корпоративної культури. Насамперед як витоки низького рівня розвитку економічної культури, чинники психологічного характеру.